

Кушнір Н.О.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»*

Химинець В.В.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»*

Корнаш В.

*магістр кафедри міжнародних економічних відносин
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»*

Kushnir Nataliya

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of International Economic Relations Department
State University "Uzhhorod National University"*

Khymynets Volodymyr

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of International Economic Relations Department
State University "Uzhhorod National University"*

Kornash Volodymyr

*Master of International Economic Relations Department
State University "Uzhhorod National University"*

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТНК НА ЕКОНОМІКУ КРАЇН СВІТУ

Анотація. У статті досліджено вплив інвестиційної діяльності ТНК на економіку приймаючих країн. Проаналізовано позитивний та негативний вплив діяльності ТНК на економіку країн світу. Особливу увагу зосереджено на дослідженні впливу діяльності ТНК на економіку Китаю, Індії та В'єтнаму. Розглянуто провідні ТНК та їх роль в економічному зростанні приймаючих країн. Запропоновано рекомендації щодо покращення співпраці між ТНК та приймаючими країнами для забезпечення балансу між економічними вигодами та соціально-екологічними ризиками.

Ключові слова: транснаціональна корпорація (ТНК), інвестиційна діяльність, прямі іноземні інвестиції (ПІІ), приймаюча країна, Китай, Індія, В'єтнам, прибуток, соціально-економічний розвиток.

Вступ та постановка проблеми. Дослідження діяльності транснаціональних корпорацій у світі зіштовхується з кількома ключовими проблемами, зокрема складність структури ТНК, що ускладнює аналіз їх діяльності; недостатня прозорість щодо фінансової звітності; регуляторні бар'єри; соціально-економічні аспекти тощо. Ці фактори створюють виклики для науковців, дослідників, які намагаються проаналізувати та визначити роль ТНК у глобальній економіці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження, що передбачають висвітлення ролі ТНК у міжнародних економічних відносинах, є достатньо популярними, проте серед них доцільно виділити наступних вчених: Г. Алішов, Е.М. Лимоньова, С. Пашин, В. Грушко, К. Семенчук, Г. Виговський, А. Миронов, Ю.А. Щербанин, П.В. Мекшун, І.В. Скавронська, Є.М. Терехов, В.М. Плахтій,

В. Загарій, О. Охріменко, І. Трифонова, Л. Шабаліна, А. Ставицька, О.В. Носова, В. Фішук, І.І. Павленко, В.П. Степаненка, Ю.М. Пахомова, А.А. Чухна, О.В. Плотнікова, В.Є. Новицького, В.Є. Черкасова. Серед зарубіжних авторів особливо відомі праці таких дослідників, як: М. Аокі, Дж. Даннінг, Р. Вернон, О. Вільямсон, Е. Грем, Р. Коуз, П. Маклінські, Е. Пенроуз, Г. Перлмуттер, І. Самсона, Р. Стобауха, С. Геймера, П. Фішера тощо.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета даної статті полягає у аналізі впливу діяльності ТНК на економіку приймаючих країн, а також оцінити їх роль у системі міжнародного інвестування.

Результати дослідження. ТНК – це компанії, які мають свої підрозділи в багатьох країнах світу, відмінних від їхнього «дому» або країни походження (наприклад, Apple, велика глобальна ТНК, має свою

штаб-квартиру в основному у Каліфорнії, однак компанія передала свої виробничі та монтажні компоненти аутсорсингу в різні країни Азії та Східної Європи).

Зі зростанням глобалізації посилилася лібералізація торговельних бар'єрів і відбулося покращення комунікаційних мереж, ТНК змогли з більшою легкістю передавати свої виробничі потужності в менш розвинені країни, дозволяючи їм виробляти товари з меншими затратами, і таким чином дозволяючи ТНК отримувати більше прибутків. Саме цей процес аутсорсингу призводить до того, що менш розвинені країни залучають прямі іноземні інвестиції від ТНК, які в свою чергу засновують свої заводи та здійснюють свою інвестиційну діяльність у приймаючій країні. Дійсно, це, безперечно, можна вважати значною допомогою для біднішої приймаючої країни в соціальному, економічному та екологічному значенні.

В економічному аспекті приймаюча країна отримує вигоду від збільшення рівня зайнятості завдяки створенню нових і низько кваліфікованих робочих місць і, як наслідок, збільшення надходжень від податку на прибуток, який потім може використовувати уряд цієї країни (якщо він не корумпований, як це, на жаль, часто буває) для покращення поточної інфраструктури як засіб подальшого розвитку та вдосконалення країни та її економіки. Подібним чином можна вважати, що створення робочих місць і зростання добробуту населення, а також політика корпоративної соціальної відповідальності компаній ТНК спрямовані на соціальні проблеми (здоров'я та санітарія), які, якщо їх правильно вирішувати, можуть так само розвивати країну та сприяти збільшенню робочої сили, оскільки більше мешканців фізично працездатні та більше не страждають від поганих умов життя.

Освіта також є основою політики корпоративної соціальної відповідальності для багатьох ТНК, і, мабуть, саме інвестиції у навчання та освіту в приймаючих країнах є ключовими для їх розвитку – оскільки вітчизняні фірми, якими керують освічені місцеві жителі, починають процвітати спочатку в національному масштабі, а потім виходять на міжнародну арену, приносячи прибуток безпосередньо в приймаючу країну і, таким чином, сприяючи розширенню внутрішнього бізнесу та конкурентоспроможності. З багатством (імовірно) приходиться підвищення екологічної свідомості – відповідно до

екологічної кривої Кузнеца – ми можемо відмітимо пропорційний зв'язок між збільшенням ВВП і зниженням рівня викидів CO₂, оскільки компанії інвестують свої прибутки в більш екологічні технології, які мінімізують викиди парникових газів і прагнуть зберегти і дбати про навколишнє середовище [1].

Розглянемо кілька прикладів впливу інвестиційної діяльності ТНК на економіку приймаючих країн світу. Китай став важливим центром для іноземних інвестицій завдяки своїй потужній економіці, численному населенню та стабільному економічному зростанню. КНР продовжує надавати багато можливостей для розвитку провідних ТНК, які продовжують грати ключову роль у розвитку економіки Китаю. Країна активно відкриває свої ринки для іноземних компаній, пропонуючи різні пільги та стимули, такі як зниження податків, спрощення процедур реєстрації та доступ до нових технологій.

Згідно з офіційними даними Міністерства торгівлі Китаю, станом на кінець серпня 2023 року на материковому Китаї було зареєстровано 1 150 000 іноземних компаній. Слід зазначити, що, крім інших країн, ця цифра також включає прямі іноземні інвестиції, які залучені з Гонконгу, Макао та Тайваню. Згідно з офіційними даними, до кінця 2018 року в Китаї було створено 961 000 підприємств з іноземними інвестиціями, фактичне використання іноземного капіталу склало 2,1 трильйона доларів США [2].

У 2019 році в Китаї було створено 40 910 підприємств з іноземними інвестиціями, фактичний обсяг іноземних інвестицій склав 141,23 мільярда доларів США, що на 2,1% більше, ніж у 2018 році, і посідає друге місце у світі. У 2023 році в Китаї було створено 33 154 нових підприємства з іноземними інвестиціями. Це на 5,8% більше, ніж у 2022 році [2].

З табл.1 відмітимо, що потоки прямих іноземних інвестицій до Китаю за вказаний період з кожним роком зростали незважаючи на наслідки від пандемії Covid-19 з її крахом логістичних ланцюжків. Стосовно кількості підприємств з іноземними інвестиціями, то динаміка була позитивною з кожним наступним роком незважаючи на зіпсований імідж Китаю стосовно промислового шпигунства, спроби повернути під свій контроль Тайвань, репресіями влади КНР проти населення Сіньцзян-Уйгурського автономного округу тощо.

Більшість іноземних компаній у Китаї походять з країн Азії. До п'ятірки лідерів входять Японія,

Таблиця 1

Кількість надходжень ПІІ та підприємств з іноземними інвестиціями до Китаю за 2020-2023 рр.

Рік	Прямі іноземні інвестиції (млрд дол. США)	Кількість підприємств з прямими іноземними інвестиціями
2020	1443.74	1,041,567
2021	1734.84	1,075,331
2022	1890.70	1,111,567
2023	1950.00	1,150,000

Джерело: [2]

Південна Корея, Сінгапур, США та Німеччина. На ці п'ять країн припадає понад 60% усіх іноземних компаній у Китаї. Більшість іноземних компаній у Китаї розташовані у східних прибережних провінціях. До п'ятірки найбільших провінцій входять Гуандун, Цзянсу, Чжецзян, Шаньдун і Фуцзянь. На ці п'ять провінцій припадає понад 70% усіх іноземних компаній у Китаї.

Лева частка іноземних компаній у Китаї займають виробництвом. До п'ятірки провідних галузей промисловості входять: електроніка, машинобудування, хімікати, текстиль та харчова промисловість. На ці п'ять галузей припадає понад 60% усіх іноземних компаній у Китаї.

Присутність іноземних компаній у Китаї справила значний вплив на китайську економіку. Іноземні компанії принесли нові інвестиції, технології та досвід управління (менеджмент). Вони також допомогли створити робочі місця та збільшити експорт.

Через наслідки пандемії COVID-19 глобальні ПП різко скоротилися через перебої з поставками, скорочення попиту та песимістичні прогнози суб'єктів господарювання.

Відповідно до звіту Investment Trends Monitor за 2021 рік, опублікованого ЮНКТАД, глобальні прямі іноземні інвестиції скоротилися в 2020 році, впавши на 42% з 1,5 трільйона доларів США в 2019 році до приблизно 859 мільярдів доларів США. Наприклад, у Великій Британії ПП впали до нуля, а в інших основних країнах-реципієнтах було зафіксовано зниження. І навпаки, Китаю вдалося зупинити поширення пандемії. Незважаючи на те, що надходження прямих іноземних інвестицій із США та Європи скоротилися, надходження інвестицій з країн АСЕАН продовжують зростати [3].

Завдяки повному ланцюжку промисловості та низькій вартості, Китай є привабливим ринком для іноземних інвесторів. Крім того, Китай є найбільшим реципієнтом в Азії та провідною країною-інвестором з точки зору відтоку ПП.

В даний час, хоча компанії з іноземними інвестиціями становлять менше 3% китайських компаній, вони внесли майже 50% обсягу зовнішньої торгівлі Китаю, одну чверть вартості продукції та прибутку промислових підприємств, одну п'яту податкових надходжень.

За даними Муніципальної комісії з питань торгівлі Шанхая, загалом 767 транснаціональних корпорацій створили регіональні штаб-квартири в Шанхаї до кінця грудня 2020 року. Наразі компанії з іноземними інвестиціями стали важливою частиною економіки Китаю, а також основою глобальної економіки.

Дослідимо кілька провідних ТНК, що працюють у Китаї. Американська компанія KFC продає більше курятини в Китаї, ніж у Сполучених Штатах. GM разом зі своїми китайськими партнерами щороку продає в Китаї близько 3 мільйонів автомобілів. Cummins (СМІ), виробник двигунів зі штату Індіана, до 2019 року продавав приблизно 40% своєї

продукції у Китаї. Американські ТНК, такі як Yum! Компанія Brands (YUM), яка володіє Pizza Hut, KFC і Taco Bell, швидко розширилася в Китаї. З 2009 по 2019 рік кількість франшиз Pizza Hut зросла більш ніж удвічі. Тим часом, станом на 2020 рік McDonald's Corp. керує понад 3700 закладами в Китаї. Starbucks стрімко розвивається в регіоні і зараз має 5000 магазинів у 200 містах материкового Китаю [3].

Західні технологічні компанії, такі як Apple, також досягли величезного успіху в Китаї. Зараз ця країна є третім за величиною ринком Apple (після США та Європи) і забезпечує 20% її доходу. Intel (INTC), Dell Computer (DELL) і Texas Instruments (TXN) є представниками технологічних компаній, які теж працюють у Китаї.

На китайському ринку працюють роздрібні торговці, такі як Walmart (WMT), Trader Joe's і Home Depot (HD). Китай також є важливим джерелом доходу для багатьох транснаціональних компаній з виробництва одягу, таких як Nike (NKE), Gucci та Abercrombie & Fitch. Інші відомі компанії споживчих товарів із продажами в Китаї включають Avon, Colgate-Palmolive, Tyson, Nabisco, Kellogg's, Danone, Conagra та Tupperware. У галузі охорони здоров'я в регіоні працюють Johnson & Johnson (JNJ), Pfizer (PFE) і Eli Lilly & Co. (LLY).

Велика кількість не західних транснаціональних компаній також працює в Китаї. Наприклад, інтереси в країні мають японські автовиробники Toyota, Mitsubishi, Subaru і гігантські корейські транснаціональні компанії Samsung, Hyundai, LG (Lucky Goldstar) і Kia.

Нарешті, багато китайських транснаціональних компаній також швидко розвиваються, зокрема DJI Innovations, Haier, Lenovo, Huawei, Datang Telecom і виробник електромобілів NIO. Lenovo є хорошим прикладом китайської транснаціональної компанії. Його операційний дохід становить понад мільярд доларів. Компанія DJI, яка виробляє серію БПЛА (безпілотних літальних апаратів) Phantom, також спостерігала стрімке зростання завдяки вибуховому ринку дронів.

Завдяки інвестиційній діяльності провідних ТНК, Китай отримав потужну промислову базу. Із 44 провідних критичних та інноваційних науково-технологічних галузей КНР є лідером у 37-ми. США лише поки лідирують у 7-ми таких галузях.

Щоб залучити ще більші потоки іноземних інвестицій, уряд Китаю опублікував нові реформи для покращення надходження прямих іноземних інвестицій, такі як створення нової системи для компаній з іноземними інвестиціями, зниження податків тощо. Однак існують і виклики, такі як регуляторні обмеження, конкуренція з місцевими компаніями та питання захисту інтелектуальної власності.

В цілому Китай має достатню кількість конкурентів щодо залучення світових ТНК. Багато підприємців задумалися про перспективи їх бізнесу в авторитарному Китаї. Значна частина промислових потужностей переноситься в інші країни Південно-Східної Азії.

Ще однією цікавою країною для дослідження є Індія. Індія стала однією з найпривабливіших країн для залучення іноземних інвестицій, завдяки своєму зростаючому ринку, великій кількості населення та реформам у бізнес-середовищі. Основні фактори, що сприяють цьому: великий споживчий ринок, економічні реформи, сектори економічного зростання (інформаційні технології, автомобілебудування, фармацевтика, енергетика та агробізнес), підтримка стартапів, розвинута інфраструктура.

Країна перетворилася на один із провідних центрів міжнародної торгівлі та технологічного розвитку. Індія також має важливе значення для ланцюжка постачання напівпровідників. Це зростання відбувається завдяки значним інвестиціям у технології та інновації.

Роки інвестицій і високих темпів зростання також привернули до економіки Індії іноземні технологічні та нетехнологічні компанії. Станом на жовтень 2022 року в Індії було зареєстровано 5081 іноземних компаній. Економіка Індії процвітає та приваблює компанії з усього світу [4].

Провідні ТНК, які зосереджені в Індії: Toast, Mondelez International, Course Hero, Clari, IMC Trading, ZocDoc, SailPoint, Hyundai і Honda, Microsoft, Ford і Virgin Media тощо [4]. До прикладу, Clari розробляє програмне забезпечення для відділів продажів і доходів. Платформа на основі штучного інтелекту оптимізує стратегію доходів, одночасно виявляючи ризики та перспективні можливості. Надаючи цілісне уявлення про процес доходів, програмне забезпечення Clari спрямоване на підвищення ефективності роботи клієнтів. Clari має штаб-квартиру в Сполучених Штатах, але має офіс у Бангалорі.

Компанія McCain Foods, відома своєю замороженою картоплею фри, також пропонує різноманітний асортимент продуктів під брендами Van Gelooven та Infinity Foods. Глобальна команда компанії, що складається з понад 20 000 співробітників, працює на більш ніж 50 виробничих підприємствах, доставляючи якісні продукти харчування клієнтам у понад 160 країнах світу. McCain Foods використовує цифрові технології, щоб підвищити ефективність і сталість у своїй діяльності. Компанія активно наймає працівників на різноманітні посади по всій Індії.

Coca-Cola є культовою завдяки своєму червоному бренду та фірмовому смаку, але це також глобальна компанія із заводами та офісами в Індії. Окрім фірмових напоїв, Coca-Cola виробляє такі популярні індійські напої, як Limca та Maaza [4].

Багато провідних ТНК створили заводи та офіси по всій Індії. Країна є привабливим місцем для діяльності ТНК, оскільки населення є освіченим, а робітники працюють за нижчу зарплату, ніж працівники в інших країнах світу.

Діяльність ТНК в Індії має як позитивні, так і негативні наслідки. Позитивний вплив від діяльності ТНК призвів до економічного зростання країни. ТНК сприяють зростанню ВВП, інвестуючи в інфраструктуру та виробництво країни. Інвестиції ТНК призвели до створення нових робочих місць та

запропонували підвищення кваліфікації для працівників. Деякі ТНК створили схеми для забезпечення нових об'єктів для місцевих громад, інфраструктуру країни було покращено, з'явилися нові дороги та підведені інтернет-кабелі тощо.

Проте існує негативний вплив від інвестиційної діяльності ТНК в Індії, зокрема конкуренція з місцевими підприємствами. Місцеві компанії не можуть конкурувати з потужними ТНК, що призводить до їх витіснення. Експлуатація ресурсів – ТНК можуть використовувати природні ресурси без належної уваги до екологічних наслідків. До прикладу, завод з розливу безалкогольних напоїв у штаті Керала (Індія) було закрито через негативний вплив на місцеве водопостачання [5].

Соціальна нерівність в Індії. Підвищення доходів у регіонах з присутністю ТНК може призводити до зростання нерівності в доходах населення. Ще одним негативним наслідком можемо виділити відтік прибутків з Індії – частина прибутків ТНК виводиться з країни, що зменшує можливості для місцевого розвитку.

Таким чином, діяльність ТНК в Індії має змішаний характер, і важливо знайти баланс між перевагами та недоліками їх присутності.

Інвестиційна діяльність ТНК у В'єтнамі зростає, завдяки економічним реформам, відкритій політиці щодо залучення іноземних інвестицій та вигідному географічному розташуванню країни.

У березні 2023 року В'єтнам прийняв кількох американських гігантів, таких як Boeing, SpaceX, Netflix, Pfizer, Visa, Citibank, Meta та Amazon. Такі компанії, як SpaceX, Coca-Cola та Pacifico Energy, взяли на себе зобов'язання розширити свої виробничі потужності та інвестиції у В'єтнамі.

Розглянемо кілька потужних ТНК, які функціонують у В'єтнамі. Розпочавши свій бізнес у В'єтнамі в 1995 році, Unilever інвестувала понад 300 мільйонів доларів США в будівництво сучасного заводу в Хошиміні та провінції Бакнінь. З річними темпами зростання, вищими за середні по ринку, Unilever Vietnam стала одним із найуспішніших іноземних інвесторів у В'єтнамі [6].

Багато брендів Unilever, як-от OMO, P/S, Clear, Pond's, Knorr, Lifebuoy, Sunsilk, VIM, Lipton, Sunlight, VISO, Rexona тощо, стали відомими для в'єтнамців. Споживачі по всій країні щодня використовують 35 мільйонів продуктів Unilever.

P&G є однією з перших американських корпорацій, яка інвестувала у в'єтнамський ринок. Компанія P&G Vietnam була заснована в 1995 році і зробила значний внесок у розвиток В'єтнаму шляхом інвестування в технології та будівництво сучасних заводів. За 20 років роботи у В'єтнамі компанія P&G значно зросла. Завдяки професійному персоналу P&G у В'єтнамі вважається однією з найбільш швидкозростаючих філій P&G Group.

У 1996 році Microsoft відкрила представництво у В'єтнамі, а в 2006 році це представництво офіційно стало Microsoft Vietnam Co., Ltd. Зараз у Microsoft Vietnam працює 100 співробітників [6].

Nestlé Vietnam Co., Ltd. є компанією з 100% іноземними інвестиціями, що належить Nestlé S.A., найбільшій групі продуктів харчування та напоїв у світі, яка наразі представлена в 191 країні з 328 000 співробітників у всьому світі.

В даний час Nestlé Vietnam управляє чотирма заводами з виробництва продуктів харчування та напоїв, розташованими в Донг Най і Хунг Єн, і на них працює понад 2000 співробітників по всій країні. На додаток до вищевказаних чотирьох заводів Nestlé також має 2 заводи з виробництва мінеральної води La Vie, розташовані в Лонг Ан і Хунг Єн, під безпосереднім керівництвом La Vie Vietnam Co., Ltd., спільного підприємства П'єра Віттеля з Neslé і Лонг Ан.

У 1996 році Honda Vietnam була створена на основі спільного підприємства трьох компаній: Honda Motor Company з Японії, Asian Honda Motor Company з Таїланду та Vietnam Motors and Agricultural Machinery Corporation для виробництва мотоциклів і автомобілів. Більше ніж 20 років присутності на ринку В'єтнаму, Honda постійно

розвивалася і стала провідною компанією у виробництві мотоциклів і автомобілів на цьому ринку [6].

Можемо виділити позитивні аспекти від діяльності ТНК у В'єтнамі: економічний ріст, створення робочих місць, технологічний розвиток, нові інфраструктурні проекти, залучення капіталу. Серед негативних аспектів виділимо конкуренцію для місцевих підприємств, екологічні проблеми, нерівність доходів, витік прибутків тощо.

Висновки. Інвестиційна діяльність ТНК має важливе значення для соціально-економічного розвитку у приймаючих країнах, може приносити значні вигоди, важливо забезпечити баланс між економічними вигодами та соціально-екологічними ризиками. Необхідно створювати ефективні регуляторні механізми для забезпечення справедливості та захисту інтересів місцевого населення. Важливо заохочувати співпрацю між ТНК та місцевими підприємствами для передачі технологій та знань. Слід розробити та проваджувати екологічні норми, щоб зменшити негативний вплив на навколишнє середовище приймаючих країн.

Список використаних джерел:

1. How has the role of TNCs aided development in poorer countries? URL: <https://www.mytutor.co.uk/answers/23003/A-Level/Geography/How-has-the-role-of-TNCs-aided-development-in-poorer-countries/> (дата звернення: 31.10.2024)
2. How many Foreign Companies in China. URL: <https://www.registrationchina.com/articles/how-many-foreign-companies-in-china/> (дата звернення: 01.11.2024)
3. How Many Multinational Corporations Operate in China? URL: <https://www.investopedia.com/ask/answers/021015/how-many-multinational-corporations-operate-china.asp> (дата звернення: 30.10.2024)
4. 37 Multinational Companies in India to Know. URL: <https://builtin.com/articles/multinational-companies-in-india> (дата звернення: 29.10.2024)
5. Case study – development in an emerging country – India. URL: <https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/zc72frd/revision/4#:~:text=Disadvantages%20of%20TNCs%20in%20India&text=some%20corporation%20leaders%20have%20taken,foreign%20countries%20so%20economic%20leakage> (дата звернення: 30.10.2024)
6. Top 9 multinational companies in Vietnam. URL: https://vietnamcredit.com.vn/news/top-9-multinational-companies-in-vietnam_13980 (дата звернення: 30.10.2024)

References:

1. How has the role of TNCs aided development in poorer countries? Available at: <https://www.mytutor.co.uk/answers/23003/A-Level/Geography/How-has-the-role-of-TNCs-aided-development-in-poorer-countries/> (accessed: 31.10.2024)
2. How many Foreign Companies in China. Available at: <https://www.registrationchina.com/articles/how-many-foreign-companies-in-china/> (accessed: 01.11.2024)
3. How Many Multinational Corporations Operate in China? Available at: <https://www.investopedia.com/ask/answers/021015/how-many-multinational-corporations-operate-china.asp> (accessed: 30.10.2024)
4. 37 Multinational Companies in India to Know. Available at: <https://builtin.com/articles/multinational-companies-in-india> (accessed: 29.10.2024)
5. Case study – development in an emerging country – India. Available at: <https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/zc72frd/revision/4#:~:text=Disadvantages%20of%20TNCs%20in%20India&text=some%20corporation%20leaders%20have%20taken,foreign%20countries%20so%20economic%20leakage> (accessed: 30.10.2024)
6. Top 9 multinational companies in Vietnam. Available at: https://vietnamcredit.com.vn/news/top-9-multinational-companies-in-vietnam_13980 (accessed: 30.10.2024)

THE IMPACT OF THE INVESTMENT ACTIVITIES OF TNC ON THE ECONOMY OF THE COUNTRIES OF THE WORLD

Summary. Transnational corporations (TNCs) play an important role in the world economy. Many of these corporations have significant economic resources and the ability to contribute to economic development in developing countries. The large size of TNCs makes them extremely powerful in negotiations with nation states. Their ability to employ many people and invest in the country as a whole leads many governments to consider the presence

of TNCs in their country as a tool for foreign capital investment. As a result, developing countries attract TNCs through Export Processing Zones (EPZs) and Free Trade Zones (FTZs). As part of the free trade zone, governments offer a number of incentives for the investment activities of TNCs. Incentives include tax breaks, lower wages and the removal of job protections. As each country competes with the other for TNCs to establish themselves on its borders, there is increasingly a competitive battle for TNCs. The influence of investment activities of TNCs on the economy of host countries is explored in the article. The positive and negative impact of the activities of TNCs on the economy of the countries of the world is analyzed. Special attention is focused on the study of the impact of TNC activities on the economies of China, India and Vietnam. The leading TNCs and their role in the economic growth of host countries are considered. Recommendations are offered to improve cooperation between MNCs and host countries in order to ensure a balance between economic benefits and socio-environmental risks.

Keywords: transnational corporation (TNC), investment activity, foreign direct investment (FDI), host country, China, India, Vietnam, income, socio-economic development.